

فرشی با گل‌های نقش برجسته-عکس: علیرضا طهماسبی

تالاری به وسعت ایران زیر پایتان است

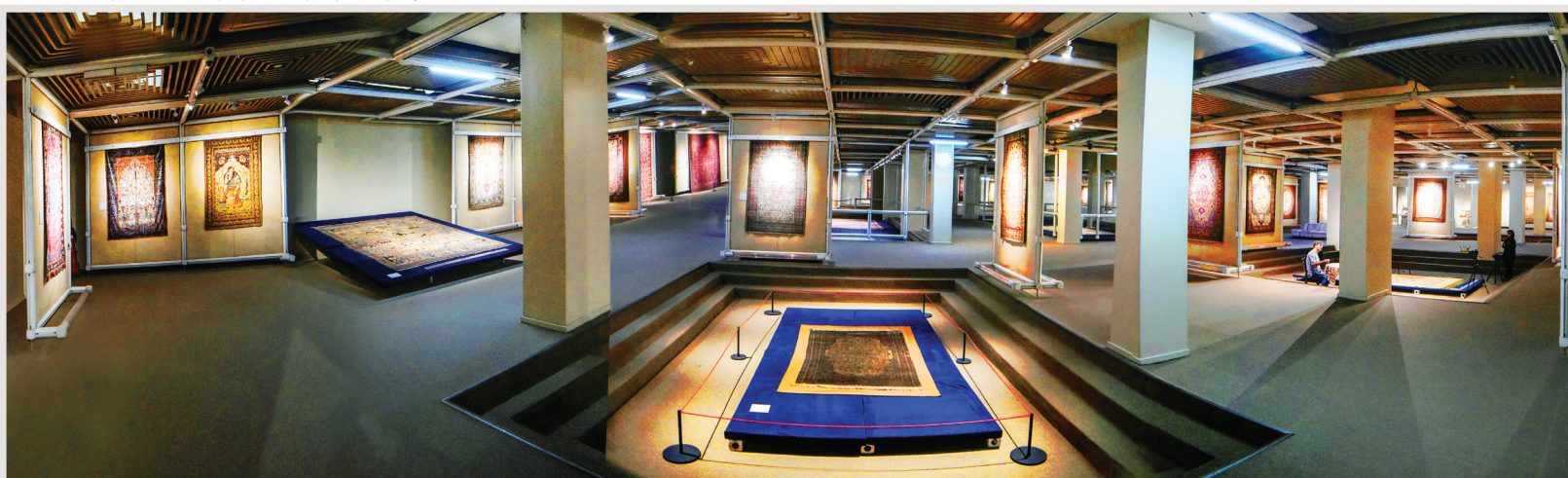
بازدید از موزه فرش ایران تجربه‌ای است که هرگز فراموش نمی‌شود

به طوری که بازدیدکنندگان نه تنها خود فرش را مشاهده می‌کنند، بلکه از نحوه ساخت فرش‌ها نیز اطلاعاتی به دست می‌آورند. سکوتی مطلق مانند کتابخانه‌ها در فضا حاکم است. جالب است که بازدیدکنندگان به آرامی صحبت می‌کنند تا خلوت ملوکانه فرش‌ها به هم نخورد. به بخش فرش‌های قاچاری می‌رسیم. این فرش‌ها با نقش‌های شکارگاه و گل‌های شاه‌عباسی، نشان‌دهنده تغییرات سبک و سیاق هنری در دوران قاجار هستند. در کنار این آثار باستانی، فرش‌های معاصر نیز به نمایش گذاشته شده‌اند که نشان‌دهنده ادامه این هنر در دوران مدرن است. این فرش‌ها با طرح‌ها و رنگ‌های جدید و نوآورانه، ترکیبی از سنت و مدرنیته را به نمایش می‌گذارند و نشان می‌دهند که چگونه هنرمندان امروز نیز همچنان از میراث گذشتگان الهام می‌گیرند. موقع بازدید، ما نه تنها از دیدن این آثار هنری لذت می‌بریم، بلکه اطلاعات زیادی درباره تکنیک‌های بافت، مواد اولیه و روند تولید فرش‌های دستباف ایرانی نیز کسب می‌کنیم. هر بخش موزه با توضیحات جامع و کامل، ما را با جزئیات بیشتری از دنیای شگفت‌انگیز فرش ایرانی آشنا می‌کند.

وقتی وارد تالار موزه می‌شویم، نخستین چیزی که توجه ما را جلب می‌کند، فضای آرام و هنرمندانه‌ای است که در آن به سر می‌بریم. دیوارها و حوض‌هایی که نماد معماری ایرانی هستند، با فرش‌های نفیس و بی‌نظیری پوشیده شده‌اند که هر کدام ماجرای خاص و منحصر به فرد دارند.

این موزه دو سالن اصلی دارد، یکی برای نمایش بیش از ۱۵۰ نوع فرش ایرانی و دیگری برای نمایشگاه‌های موقت و فصلی مختلف اختصاص داده شده است. ارزشمندترین نمونه‌های فرش و گلیم ایرانی مربوط به دوره‌های بین قرن نهم تا زمان معاصر در اینجا طبقه‌بندی شده و براساس کیفیت، قدمت و سایر ویژگی‌های فرش‌های ایرانی از نظر رنگ‌آمیزی، طرح، نقش و بافت در سالن طبقه اول به نمایش گذاشته شده است. کتابخانه‌ای شامل کتاب‌های مختلف به زبان‌های فارسی، عربی، فرانسوی، انگلیسی و آلمانی و فروشگاه کتاب از دیگر قسمت‌های موزه است. در این کتاب‌ها مجموعه‌ای از مهم‌ترین و کمیاب‌ترین نشریات و تحقیقات درباره فرش‌های ایرانی موجود است. همچنین در این موزه ابزارهای مختلف بافندگی، مواد رنگی و نخ‌های طبیعی فرش به نمایش گذاشته شده است.

پانورامایی از تالار اصلی موزه فرش -عکس: علیرضا طهماسبی

فرشی ۴۰۰ ساله مربوط به دوران صفوی

شاه‌عباس صفوی؛ حامی صادرات فرش

فرش‌های ایرانی به یکی از مهم‌ترین صادرات کشور تبدیل شوند. طرح‌های شاه‌عباسی، لچک و ترنج و شکارگاه از جمله معروف‌ترین نقوش این دوره هستند که هنوز هم الهام‌بخش طراحان و بافندگان فرش در سراسر جهان هستند و یکی از باارزش‌ترین فرش‌های این موزه که از موزه ملی به امانت گرفته شده فرش ۴۰۰ ساله است که دقیقاً بر اساس ابعاد و اندازه‌های مکانی که قرار بود در آن استفاده شود بافته می‌شده است.

در ادوار بعدی نیز فرش‌بافی همچنان مورد توجه بود. حتی با معرفی فرش‌های ماشینی، تولید فرش دستباف ایرانی همچنان به‌عنوان نمادی از هنر اصیل و سنتی ایران حفظ شد. امروزه فرش‌های ایرانی به دلیل کیفیت بالا، طرح‌های منحصر به فرد و رنگ‌های طبیعی، همچنان در بازارهای جهانی طرفداران زیادی دارند و به‌عنوان یکی از ارزشمندترین دارایی‌های فرهنگی و هنری ایران شناخته می‌شوند.

در دوران ساسانیان، هنر فرش‌بافی به اوج خود رسید و فرش‌های نفیسی مانند «فرش بهارستان» یا «فرش خسروانی» که در کاخ‌های سلطنتی استفاده می‌شدند، زبانزد خاص و عام بودند. این فرش‌ها نه تنها کفپوش‌هایی ساده نبودند، بلکه آثار هنری با ارزش‌های فرهنگی و معنوی بودند که در طراحی و بافت آنها از بهترین مواد و پیچیده‌ترین نقوش استفاده می‌شد. با ورود اسلام به ایران، فرش‌بافی نیز همچون سایر هنرها دستخوش تغییراتی شد. استفاده از طرح‌های هندسی، اسلیمی و نقوش گیاهی که با مفاهیم عرفانی و مذهبی همخوانی داشتند، رواج یافت. در این دوره، شهرهایی مانند تبریز، اصفهان، کاشان و مشهد به مراکز اصلی تولید فرش تبدیل شدند و هر یک سبک و سیاق خاص خود را در بافت فرش داشتند.

در دوران صفویه، شاه‌عباس صفوی با حمایت‌های گسترده از هنرمندان و صنعتگران، باعث شد تا